
Rába György

A KÖRÜLMÉNYEK HATALMA

Egy harang strázsaszavú nyelve
aki voltam s most is vagyok
ide-oda verődtem
változtathatatlan gúnyámhoz
mondván amit rabmezem átkoz
vagy épp dicsőít eszelősen
börtöne ez szónoklatomnak
ahogy eszmélni kongat
amint ez a bura
diktálja sorsom kényura
mert zsarnokom volt
kiszabva véget
soha másféle hangot
az élet egy dallamra pangott
tán jobb lett volna néha
meglelni néma
csönd a te békességed

TILTAKOZIK

Fölébred és útnak lódul ez itt
bal-jobb lépked előre
így tiltakozik
eb ura nyár eb ura tél
ugyan mit is remél
folytatja meglehet
reménytelen bár napjait
csupán azért hogy megmutassa
valaki lakik itt

Horváth Elemér

MAGYAR ÁROK

ha az erő elfut inából
jönnek jönnek a hazafias árok
hol van napfényország? a keatsi csalogány hol?
álmodtam vagy hallucinálok?

szürke ködökben rengeteg
nagy mérgü medve riadója
nagy és sötétlő jeleket
firkál a szél alkonyi hóra

elzúgtak apokrif madárhadak
vöröslő nap a láthatáron
dobban a szív és megakad
megtaláltam és nem találok

KÖRKÉP A 2. MILLENNIUM UTÁN

ha nem is épp veréshez szokott fajta
meg tudtad-e te szokni a kapát?
ha van isten ne könyörüljön rajta
minket nem lehet összetartani
csak osztályharcra s vasfüggönnyel
ha volt itt néha ember valaki
hazafi s hazaáruló közt tűnt el
bakonyban pusztán vagy kivándorolt
hogy ember maradhasson és magyar
csörög nyomán a globális avar
süvít a szél nem volt elég
se 2000 év se hegyibeszéd
hogy megtalálja végre a helyét
szóródj világgá söpredék

FEGYVERLETÉTEL

uram maga nekem nem dirigál
ilyen magatartással nem lehet
megnyerni a segesvári csatát
nem csoda hogy a cári seregek
el is verték rajtuk a port
világost persze ő nem érte meg
sem a kiegyezést mint öregebb
barátja és ami következett
a vereségből szerencséje volt
hogy ott hagyta fogát hogy elesett
öröklét ezerszer értelmesebb
mint tudni saját sírod ásod itt
első halál után nincs második

Dunajcsik Mátyás

SZEKVENCIÁK SZONETTZONGORÁRA

No. 1.

A szenvedésről csak terjengősen, mint a rák.
Vagy mégsem, a lényeg mindössze az, hogy
hang nélkül tudd végigcsinálni az éjszakát
anélkül, hogy felkelnél, ha a füledben hallod,

igen, ez talán még mindig az a dallam,
lassú és nehéz, mint a téli ablakfüggöny:
„Mit kéne mégis tennem, hogy ne halljam?
Hogy a székeken minden hely kihűljön?”

Rossz alvó vagy, előjönnek régi nyavalyáid,
mosnál, de egyik zoknidnak sincs párja.
A megkopott tükörben a saját képed ásít:

belefáradt már, hogy színről színre lássa
mindig reggelenként, a gépies fogmosás alatt,
ahogy a semmiből feléptéd önmagad.

No. 2.

Próbálgatod a hangját, hogy milyen lenne,
ha a fedelét felnyitva most beleordítanál,
ha suttognál, beszélnél hozzá éjjelente,
vajon megremeg-e a fémes, hosszú szál,

mikor a húrokon a hajnali huzat játszik,
ha nyitva hagyta alvás előtt az ablakot:
„Hogy lehet az, hogy valaki zongorázik
a másik szobában, ha senki nincsen ott?”

Felkelsz, a húrok közé vattát tömködsz,
s kettős kulcsra zárod a billentyűzetet.
Nem az éjszakai cseneded fölött örködsz,

csak éppen ezt a dallamot nem szereted
hallani, főleg ha már nincsen, aki játssza:
akkor már inkább futsz a némaságba.

IMITATIO PETRI

Pálffy András Gergelynek

Szokásos nyári délutánnak indult,
mint már három napja, akkor is a G-pontban
ittunk, ha jól emlékszem, gin-tonik akció volt
a készlet erejéig (jobban mondva, amíg
fel nem éltétek a készletet), egyetlen asztal
körül – majd alatt – gyűlt össze a kóstoló ifjúság.
Miért érzi kötelességének minden fiatal költő – de
legalábbis a legjava –, hogy három nappal
kettőn mindenképp részeg legyen?
Tiszteletadás a régi mestereknek, mondatad
akkor, részt vállalni a szenvedésből,
mert örök igazság, szóltál a bárpult
előtti padlón feküdvé – a csapos keverék
kutyáját ölelted éppen –, örök törvény, hogy
azonos kárhozatra azonos megváltás következik
a Parnasszus Detox égi kórtermében. (Aztán bögyös,
fehér főköttős múzsákról meséltél, ahogyan kis
műanyag pohárban, tálcán hozzák be
Gyuri és Gyula bácsiknak az aznapra felírt
gyógykeverteket.)

Tudod, néha örülök, hogy nem nőttél magasabbra. Akkor biztosan modell lesz belőled, tizenyolc sem vagy, mire felfedeznek, és innen még talán tíz év, amíg kiégsz. Ja, és nem ismerz engem, a kertvárosi, férfi létére kékharisnya ballaszt, aki néha elmosogat nálad, most cigarettáról cigarettára gyújt, ráadásul... de hagyjuk. Ismertünk mindketten egyfajta tompaságot, a lélek csendjét, ha lehet így nevezni. (Lásd még a tízperces felívelő szakaszra vonatkozó cikkelyt a Keresztury-breviáriumban.)

Aznap délután fölálltam és kimentem levegőzni, céltalanul indultam neki a székelyföldi tájnak, szél zúgott, fehér köd tépázta a szilvafákat, s a portól-mocsoktól az orromig se láttam, amíg le nem ültem a Twin Peaks nevű bárban, hogy mint a teafilter, egyedül elázzak, kiizzadván magamból a gyermekági lázat: mindenkinek egyszer eljön a maga napsütötte sávja, hogy beöltöztesse a fehér-drapp rabruhába, gondoltam akkor, továbbindulva az orrom után a sáros fennsíkon, Isten boncasztalán.

Ezt hoztam vissza onnan, jó barátom.
Udvarhely, kétezervalahány.

MACSKATANGÓ

Gábornak

ma is úgy volt hogy este találkozunk
aztán az élet közbeszólt és itt vagyunk
egy hete hogy nem láttam az arcodat
szerencsétlen sorsú ez a kapcsolat
ezért aztán most nélkülöd dohányzom
s már arra se figyelek hogy megártson
száll a füst és vele száll a macskatangó
azt vonítja minden halandó halandó

neked adtam zálogba egy szervemet
nem működik teljesen jól meglehet
de beindítottad akár egy rossz motort
ne csodálkozz ezért hogyha elsodort

tenyereden látja most a képzelet
na de vajon meddig tart a kézmeleg
száll a füst és vele száll a macskatangó
azt vonítja minden halandó halandó

senki nem volt rám még ilyen hatással
s ilyenkor az ember mindent kitálal
kiborít hogy nem lehetsz most itt velem
de még ezt a fájdalmat is élvezem
és ezzel így nem is lenne semmi baj
a macskával együtt jár a macskajaj
de száll a füst és vele a macskatangó
csak vonít hogy minden halandó halandó

elképzellek hogyan futsz a háztetőn
ügyességben túteszel a macskanőn
vigyázzák hát istenek a lépteid
hogya ez a dal esetleg nem segít
kitárom most szélesre az ablakot
ha jól figyelsz te is épp meghallhatod
feléd száll és téged hív a macskatangó
azt vonítja minden halandó halandó

Csengery Kristóf

A HANGOK TÚLOLDALA

Ki tudja már, mióta, úgy
élek, nem ismerem a csend
nyugalmát: tart a hangok háborúja
kezdetől odakint s idebent.
Valami mindig harsog, csörömpöl,
kattog, berreg, zuhog, dobol
vagy csikorog – emlékezetem nem
ismer olyan békés helyet, ahol
egy percre közös szünetbe dermed
a végtelen hang-áradás.
Tudom, mindenki ebben él, mégis
ámulok, hogyan bírhatja más.
Nem is a külvilág zaja kínoz:
a gépzúgásból elmenekül

a szökevény – s marad a szél a fák közt,
 cinkék, rigók. Fő rabtartóm belül
 fészkel, bennem dolgozik. A hang, mely
 mormol és darál folytonosan,
 nappal és éjjel: állít, töpreng, kérdez,
 mindenhez megjegyzése van,
 feltételez, bizonyít, cáfol, hozzáfűz,
 fáradhatatlanul jegyzetel,
 bemaszatolva az agy papírját
 a szemcsés, iszapos semmivel,
 mely többé el nem távolítható, csak
 lefedik újabb rétegek.
 Belefásultam ebbe. A csendet
 kérem, ha bármit kérhetek.
 Mert már régóta arra várok,
 hogy megnyíljon egy titkos, álombeli tér
 ahol a külső és a belső
 figyelem a fényben összeér,
 és sértetlenül mutatja teljes
 valóját a létezés hallgatag
 síkja. Gondolattalan csendre vágyom,
 melynek órái tartalmasak.
 Amikor onnan visszatérnék,
 nem bánám, zörögjön az ócska motor
 kint és bent. Nem számítana most már,
 tudnám: oda jutottam el, ahol
 másképp van. Hordoznám magamban,
 s mint aki szemlehunya lát,
 felidézném, mikor nem figyel senki,
 a hangok néma túloldalát.

ATYJÁNAK SZELLEMÉT SZÓLÍTTJA

Néha fáradtan a tükörbe nézek,
 és te nézel vissza. A régi arcod.
 Megfakult fénykép a gyerekkoromból:
 szürke a szürkén.

Félve kérdem: én te vagyok? Te én vagy?
 Nincs külön létünk? Az utóidő így
 egybemos? Lázadni akartam, és lám:
 rám telepedtél,

most, hogy én volnék a koros, a meglett
férfi! Szánalmas. A te ráncaid. Nincs
is, mi rajtam csak az enyém lehetne?
Sokszorosítás

zajlik? Egy elv változatok sorával
szórakoztatja az unott Teremtőt,
hogy ne fásuljon magagyűlölővé:
ennyi a lényeg?

Mindegy is. Nem firtatom. Azt szeretném
tudni inkább, másnak is oly nehéz-e
visszanézni. Mert ha terád s magamra
gondolok, úgy kell

hinnem, én voltam oka mind a rossznak,
melyben éltél. Én: ez a tompa, önző
szalmabábu, én, aki nem szerettem
akkoriban még

senkit. Így volt? Így lehetett? Aligha.
Nem tudom, hogy volt. Kavarogva szálldos
pár szakadt foszlány, maradék a múltból.
Egy csak a biztos:

áll az egykorvult gyerek, áll magában,
s hallja, bentről szól valaki, az önvád
hangja. Gyilkos, mondja szelíden, és oly
egyszerűen, mint

egy nevet. Gyilkos? Ki nem az? Ha élsz, egy
másik élet kell, amelyet kioltasz.
Egyet egyért. Így megy ez. És kivétel
nincs. Csupa éles

kés az élő, csak a halott nem öl. Te
rég pihensz már. Részed a szenvedésből
bőven elvetted: ami járt, s azon túl
többet is. Ott, hol

most időzöl, fény legyen és melegség.
És te, Lélek, légy, ami nem lehetnél
itt, velünk: boldog. Ne kísérjen emlék
terhe. Bocsáss meg.